

Troms og Finnmark fylkeskommune

Romssa ja Finnmarkku fylkkagielda

Tromssan ja Finmarkun fylkinkomuuni

BARDU KOMMUNE

9365 BARDU

Deres ref.	Vår ref.	Saksbehandler	Dato
	21/04389-3	Karoline Jacobsen Kvalvik	25.02.2021

Fylkeskommunens uttalelse til Bardu kommunes planstrategi 2021-2024

Troms og Finnmark fylkeskommune skal som regional planmyndighet veilede og bistå kommunene i deres planleggingsoppgaver. Ved utarbeidelse av kommuneplaner og reguleringsplaner skal fylkeskommunen ivareta interesser som berører kulturminne-, kulturmiljø- og landskapshensyn, friluftsliv, samordnet bolig- areal- og transportplanlegging, kjøpesenter, regional plan eller planstrategi, barn og unges interesser, universell utforming, fylkesveger, havbruksinteresser og akvakultur. Etter folkehelseloven har fylkeskommunen også et ansvar for å ivareta folkehelse i planleggingen og samfunnsutviklingen. FNs bærekraftsmål og klimaloven legges til grunn for fylkeskommunens vurdering av plansaker.

Troms og Finnmark Fylkeskommune viser til deres oversendelse, datert 08.02.2021, med høringsfrist 26.02.2021. Seksjon for areal- og samfunnsplanlegging har samordnet uttalelsen fra Troms og Finnmark fylkeskommune på vegne av våre ulike fagområder.

Fylkeskommunen ønsker å påpeke at det er flott at Bardu kommune utarbeider tredjegenasjons planstrategi, selv om planstrategiarbeidet på dette tidspunktet er på etterskudd. Planstrategien til Bardu er et kort og leservennlig dokument og fremstår som både ryddig og oversiktlig med tydelig nummererte kapittel og delkapittel.

Planstrategidokumentet starter i kapittel 1 med å sitere plan- og bygningsloven. Direkte klipp og lim fra lovverk kan med fordel fjernes for å gjøre dokumentet mer leservennlig.

Videre i kapittel 2 presenteres det kort hva en planstrategi skal omfatte, også her er det brukt direkte klipp og lim fra plan- og bygningsloven. Formålet med planstrategien bør presenteres på en mer forståelig og enkel måte.

På side fire i planstrategien blir nasjonale forventinger til kommunal planlegging og regionale føringer og utviklingstrekk i Troms fylke grundig presentert. Det er viktig å huske at Bardu kommune er en del av Troms og Finnmark fylkeskommune da fylkene ble slått sammen til ett fylke i januar 2020. Delkapittel 2.3 kan med fordel oppdateres, eller kortes ned (kuttet om det ikke er oppdatert informasjon).

Til slutt i delkapittel 2.4 blir det informert om lokal medvirkning. Medvirkning er en viktig del av planstrategi- og kommuneplanprosessen. I forhold til planstrategien er det forankring blant de folkevalgte som skal prioriteres. I arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel skal innbyggerne, i tillegg til de folkevalgte, i kommunen kobles på prosessen.

I kapittel 3 blir satsingsområdene til kommuneplanens samfunns- og arealdel lagt frem. I planprogrammet kan en lese de aktuelle hovedsatsingsområdene til Bardu kommune – disse kan gjerne presenteres også i planstrategien (om dette er politisk forankret satsingsområder i kommunen).

Postadresse

Fylkeshuset, pb 701, 9800 Vadsø

E-post

postmottak@tffk.no

Besøksadresse

Besøksadresse

Tffk.no

Telefon

77 75 50 00

Org.nr

922420866

I kapittel 4 presenteres Bardu kommunes planer 2021-2024. Her står det at «etter tidligere medvirkningsprosesser ser kommunens administrasjon på følgende utfordringer som retningsgivende for prioritering av planarbeidet». Hvor er disse opplysningene hentet fra og basert på? Hvilke medvirkningsprosesser er dette? Og finnes det noe kunnskapsgrunnlag der disse utfordringene er presentert?

Fylkeskommunen minner om at nyere data kan hentes fra:

- Folkehelseundersøkelsen i Troms og Finnmark 2019 med vekt på trivsel og livskvalitet. Her er [rapporten](#).
- [Oppvekstprofil 2020](#)
- [Folkehelseprofil 2021](#)

Under punkt 4.2 er en figur av plansystemet inkludert. Bruk gjerne en setning eller to for å forklare figurer som er inkludert i dokumentet.

Planstrategidokumentet avsluttes med delkapittel 4.3 som er en oppdatering av gjeldende planer og en skjematisk framstilling av planlagt planarbeid for kommende kommunestyreperiode. Her ser vi at kommunen har planlagt å utarbeide både kommuneplanens samfunnsdel, næringsplan og oppvekstplan i løpet av kommende år. Dette er ambisiøst, men vi håper kommunen lykkes i å utarbeide planene og får gode planprosesser.

Under punktet om 'oppvekstplan' står det skrevet at kommunen ønsker å ha søkelys på folkehelse i hele livsløpet og at det skal være sektorovergripende, noe som er bra. Vi minner om det brede folkehelseperspektivet som handler om alt det andre som er utenfor helse- og omsorgssektoren som for eksempel bosted, utdanning, arbeid og fysiske og sosiale miljø.

Videre kan en generell føring om folkehelse som overordnet tema være vanskelig å konkretisere i daglig arbeid. Her bør prioriteringene i samfunnsdelen konkretiseres på bakgrunn av de viktigste funnene fra en oppdatert oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer.

Folkehelse

For å lykkes med å ivareta folkehelseperspektivet må kommunen se på hvilke helseutfordringen og påvirkningsfaktorer som er mest relevante. Folkehelseloven §5 sier at det skal utarbeides en '*oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i kommunen*'. Oversikten skal inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi og er en forutsetning for å lykkes med det systematiske folkehelsearbeidet.

Vi vil videre minne dere om to nasjonale satsninger innenfor folkehelsearbeidet som har lokal iverksetting, og som kommunen kan ta hensyn til i det videre arbeidet:

Program for folkehelsearbeid i kommunene (2017-2027). Målgruppen her er barn og unge 0-24 år. Programmet omhandler tiltaksutvikling og evaluering for å fremme psykisk helse, rusforebygging og livskvalitet. Helsedirektoratet har nasjonalt ansvar for tilskuddsordningen og fylkeskommunen forvalter midlene til gjennomføring lokalt. Alle tiltak/metoder som utprøves innen rammen av tilskuddsordningen skal evalueres, og et delmål er at kommunene skal styrke sin kompetanse på egevalueringer. Kunnskapsgrunnlaget om levekår, oppvekst og utdanning er sentrale tema i folkehelseprogrammet. Fylkeskommunen kan bidra med mere informasjon om ønskelig.

Leve hele livet (2019-2023). Regjeringens kvalitetsreform for målgruppen 65 år og oppover. Reformen skal bidra til å finne lokale løsninger på følgende områder: et aldersvennlig Norge, aktivitet og fellesskap, mat og måltider, helsehjelp og sammenheng og overgang i tjenestene. Arbeidet med et aldersvennlig samfunn er nært knyttet til plan og samfunnsutvikling

Friluftsliv

Fylkeskommunen er kjent med at Bardu kommune har kommet langt i arbeidet med plan for friluftslivets ferdselsårer. I en nylig rapport fra Midt-Troms friluftsråd til fylkeskommunen fremkommer det at

kommunen har vedtatt prosjektplan, er ferdig med kartlegging av nå-status og arbeider videre med tiltak/prioriteringer, samt ferdigstilling. Det kommer frem at planen skal vedtas i 2021, og at tiltaksprogrammet skal legges inn i kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

Fylkeskommune synes det er gledelig at Bardu kommune har hatt stor progresjon i arbeidet med friluftslivets ferdselsårer. Vi anbefaler at dette synliggjøres i planstrategien ved at «plan for friluftslivets ferdselsårer» legges inn som et eget punkt under temaplaner. Det kan gjerne legges inn en kommentar om at tiltaksdelen legges inn i KDP for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Kontakt gjerne fylkeskommunen eller Midt-Troms friluftsråd dersom dere har spørsmål i det videre arbeidet.

Drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling

På side tre i planstrategien står det skrevet at «planstrategien skal omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling». Det er ikke helt klart hvor og om en slik type drøfting er inkludert i planstrategien. En slik type drøfting er vanskelig å få til og det vanskeligste grepet å lykkes med i utarbeidelsen av planstrategien, men vi håper kommunen prioriterer å fokusere mer på akkurat dette i planstrategien.

Prosess og planstrategidokument:

I første avsnitt i planstrategien blir det påpekt at planstrategien kan kobles sammen med oppstart av arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel og at Bardu har valgt å slå sammen disse prosessene. Det kan med fordel forklares nærmere hvordan de to dokumentene og planverktøyene skal slås sammen, og hvordan prosessen vil se ut.

Planstrategidokumentet er et kort dokument som er en stor fordel. I arbeidet med kommunal planstrategi er det viktig å huske at dette er et dokument som skal fungere som et politisk verktøy for å prioritere kommunens planarbeid. Intensjonen bak å innføre kommunal planstrategi i lovverket var nettopp at planstrategien skulle være et politisk planverktøy, for og av politikerne. I utarbeidelse av planstrategi er det svært viktig at kommunen er bevisst på hvem planstrategidokumentet er ment for, og hvem som skal bruke det. Fylkeskommunen håper at Bardu kommune lykkes i å videre koble kommunestyret på prosessen, både før vedtak, i den politiske behandlingen og senere i bruk av planstrategien etter vedtak.

I planstrategien sitt tilfelle er det derfor ekstra viktig med et brukervennlig dokument med klart og tydelig språk. Klarspråk er grep som kan være med å forenkle og bidra til å koble politikerne på planprosessen. Internettsiden www.klarspråk.no inneholder flere praktiske redskap, råd og tips om hvordan språket (saksbehandlerspråket) kan gjøres mer klart og brukervennlig og spissa mot politikerne. Direktoratet for forvaltning og IKT har gitt ut et [hefte](#) om klart språk og presenterer ti eksempel fra kommune og stat.

Troms og Finnmark fylkeskommune arrangerer regionalt planforum der kommuner som ønsker det kan legge fram planer for drøfting med sektormyndighetene. Dette kan være en nyttig arena for større planer som berører flere interesser. Mer informasjon om regionalt planforum fins på våre [nettsider](#).

Vi ønsker lykke til med planarbeidet. Ta gjerne kontakt ved behov for avklaringer, råd og veiledning underveis.

Med hilsen

Charles Petterson

Ass.leder plan, folkehelse og kulturarv

Karoline Jakobsen Kvalvik

Samfunnsplanlegger

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Mottakere:
BARDU KOMMUNE

Kopi til:
STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK
SAMEDIGGI / SAMETINGET